

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

První pomoc

příručka pro účastníky kurzu - pracovní text ke studiu

Pojďme spolu CZ.1.07/1.2.17/01.0011

Operační program Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Rovné příležitosti dětí a žáků,
včetně dětí a žáků se speciálními
vzdělávacími potřebami

11. PRVNÍ POMOC

MUDr. Jitka Suská

Závažné stavy

- Zkontrolujte vědomí.
- Jemně s postiženým zatřeste.
- Hlasitě jej oslovte: „Jste v pořádku?“

Pokud nereaguje:

- Zprůchodněte dýchací cesty.
- Zkontrolujte dýchání.

Resuscitace

Pokud nedýchá normálně, nebo nedýchá vůbec:

- Volejte 155.
- Přineste AED (pokud je k dispozici).

Okamžitě zahajte resuscitaci. Položte svoje ruce na střed hrudníku postiženého a proveďte 30x stlačení hrudníku:

- Hrudník stlačujte do hloubky alespoň 5 cm frekvencí nejméně 100/min.
- Okamžitě zahajte resuscitaci.
- Obemkněte svými rty ústa postiženého.
- Plynule do nich vdechujte, dokud se nezvedne hrudník.
- Jakmile hrudník klesne, vdech zopakujte.
- Pokračujte v resuscitaci **KPR 30:2**.

Pokud nejsme ochotni dýchat, nemůžeme, neumíme správně provádět vdechy, nebo při poranění v dutině ústní

- provádíme pouze nepřerušovanou srdeční masáž

Resuscitace s AED

Postupujte neprodleně podle hlasových pokynů přístroje.

- Nalepte jednu elektrodu pod levé podpaží.
- Nalepte druhou elektrodu pod pravou klíční kost, vpravo od hrudní kosti. Pokud je na místě více záchránců, nepřerušujte KPR během nalepování elektrod.

Zapněte AED a nalepte elektrody

Postiženého by se nikdo neměl dotýkat:

- během analýzy srdečního rytmu,
- při defibrilačním výboji.

Odstupte a proveďte defibrilaci

Pamatuj!

Resuscitaci ukončete:

- pokud se postižený začne probouzet (hýbe se, otevírá oči a normálně dýchá),
- po převzetí pacienta ZZS,
- v případě úplného vyčerpání sil zachránce.

Resuscitace dítěte nad 1 rok

- Proveďte 5 úvodních vdechů.
- Položte svoji ruku na dolní polovinu hrudní kosti dítěte a proveďte 30 stlačení hrudníku.
- Hrudník stlačujte jednou rukou, alespoň do jedné třetiny, frekvencí nejméně 100/min.
- Dále pokračujeme ve známém poměru 30:2.
- Hlava v neutrální poloze, přizvednutí brady.
- 5 úvodních vdechů (objem dutiny ústní), vdechy provádějte přes ústa i nos současně.
- Proveďte 30 stlačení dvěma prsty v dolní polovině hrudní kosti.
- Hrudník stlačujte do jedné třetiny, frekvencí nejméně 100/min.
- Dále pokračujeme ve známém poměru 30:2.

Vnější krvácení

První pomoc:

1. Stlačit krvácející cévu prsty přímo v ráně.
2. Elevace končetiny.
3. Tvorba tlakového obvazu do max. 3 vrstev.
4. Pokud se i tak nedaří krvácení zastavit - aplikace zaškrcovadla!

Vlastní bezpečnost - použití gumových rukavic!

Tlakový obvaz

Použití zaškrcovadla - Pouze výjimečně!

- Devastace tkání s masivním krvácením.

- Nedaří-li se zastavit krvácením ani třetí vrstvou tlakového obvazu.
- Otevřené zlomeniny s masivním krvácením.
- Je-li více postižených s tepenným krvácením.

Zásady:

- Použij zaškrcovadlo alespoň 5 cm široké!
- Nikdy ne drát nebo tkaničku!

Ošetření povrchových poranění - odřenin

První pomoc:

- očistit čistou vodou, mýdlem;
- v případě pevných nečistot v plošné ráně - kartáček;
- desinfekce;
- sterilní krytí rány.

Pozor na preparáty obsahující jód!

Cizí těleso v ráně

- Neodstraňovat - těleso v ráně působí jako zátka, zabraňuje větší ztrátě krve.
- Sterilně obložit.
- Uklidňovat.
- Případně zafixovat proti posunu.

Volání záchranné služby 155

Krvácení z nosu

- Spontánní, pourazové.

První pomoc:

- předklonit;
- zmáčknout nosní křídla;
- ZZS voláme vždy, pokud krvácení neustává, je masivní, dochází k poruše vědomí, při úrazu hlavy, celková slabost, ...

Krvácení z úst

- Úrazové, neúrazové.
- Z dutiny ústní, ale i z plic nebo zažívacího traktu.

První pomoc:

- předklonit;
- při vyraženém zubu skousnout tampon;

- ZZS voláme vždy, pokud krvácení neustává, je masivní, při poruše vědomí, celkové slabosti, ...

Krvácení z ucha

- Krvácení z boltce nebo z vnitřního ucha.

První pomoc:

- netamponovat;
- krev nechat volně vytékat;
- ZZS voláme zejména, pokud jde o krvácení z vnitřního ucha.

Poranění oka

Při vyšetření oka je potřeba zjistit zda:

- postižený otevře oči,
- teče krev z oka,
- má postižený stejně široké zornice,
- došlo k poruše vidění,
- dochází k bolestem při pohybu.

Vnitřní krvácení - hlava

Bezvědomí:

Při vědomí nepodcenit!

- zvracení;
- spavost;
- nevolnost;
- zmatenost postiženého;
- krátké bezvědomí;

Vždy voláme záchrannou službu 155!

Vnitřní krvácení - břicho

Mechanismus úrazu:

- tupý náraz
- hokej, lyžování, cyklistika, bojové sporty.

Poloha po úrazu: úlevová

Rozvoj šoku:

- bledá studená kůže a studený pot;
- zrychlený slábnoucí tep, nepravidelný;
- mělké zrychlené dýchání;
- pocit žízně;
- neklid, strach;
- nevolnost, zvracení;

První pomoc:

- volání ZZS 155;
- respektovat polohu postiženého;
- protišoková opatření;
- tekutiny - nepodáváme!
- teplo - dbáme o teplotní pohodu;
- tišení bolesti - povzbuzení;
- transport - netransportujeme volání 155!
- ticho.

Poranění hrudníku

Mechanismus úrazu:

- autonehoda, pády, sportovní aktivity ...

Příznaky:

- dušnost, cyanóza, bolest při nádechu, někdy i vykašlávání krve.

První pomoc:

- volání ZZS 155;
- kontrola základních životních funkcí;
- pacient při vědomí - protišoková opatření;
- pacient v bezvědomí - dle GL 2010.

Pneumotorax

- Při poraněních hrudníku může dojít ke kolapsu plic.

Ošetření pneumotoraxu:

- V prvních okamžicích uklidnit, poloha v polo sedu a uzavření rány rukou.
- Vytvoření polo prodyšného obvazu v případě nedostupnosti okamžité zdravotnické pomoci.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Šok

...šok v první pomoci neléčíme, ale odvracíme!

- Selhání oběhu z různých příčin, neléčený může vést ke smrti.
- Následkem je nedostatečná dodávka kyslíku tkáním a pak dochází k metabolickým změnám.
- Dynamický děj.

Není psychickou reakcí na dramatickou situaci...

Klasifikace šoku dle příčiny:

1. Kardiogenní

- důsledek selhání srdce jako pumpy - AIM.

2. Obstruktivní

- způsoben překážkou v oběhu - plicní embolie.

Šok dle příčiny II.

3. Hypovolemický

- vzniká při ztrátě tělesných tekutin- např. hemorhagický z krvácení, z dehydratace, popáleninový šok atd.

4. Distribuční

- vzniká z patologického rozšíření cév.
- septický - v důsledku infekce
- anafylaktický - masivní alergická reakce neurogenní - po úrazech míchy.

Stádia šoku

- **Zvratné (reversibilní) stačí kompenzační reakce organismu.**
- **Nezvratné (ireversibilní) orgánové poruchy, ztráta vědomí, vede ke smrti.**
...šok patří mezi život ohrožující stavy!

Příznaky:

- bledá studená kůže;
- studený pot;
- závratě, slabost, pocit na omdlení;
- zrychlený slábnoucí tep... nepravidelný ne vždy;
- výrazný pokles krevního tlaku - až zástava oběhu!
- mělké zrychlené dýchání;
- pocit žízně;
- neklid, strach;
- nevolnost, zvracení;
- poruchy vědomí..., dezorientace, spavost, bezvědomí.

První pomoc:

- odstranění toho, co může být příčinou šoku;

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

PIONÝR

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- protišoková poloha;
- pravidlo 5 T:
- Tekutiny - nepodáváme!
- Teplo - dbáme o teplotní pohodu;
- Tišení bolesti - povzbuzení;
- Transport - netransportujeme - volání 155!
- Ticho.

Obstrukce dýchacích cest

Příčina:

- Nejčastěji vdechnutí jídla nebo malého předmětu. Postižený se často drží za krk. Nutno rozlišit míru obstrukce!
- Stanovení závažnosti obstrukce:
 - Dospělý nebo dítě od 1 roku

První pomoc:

Mírná obstrukce

- Vyzvěte postiženého ke kašli, kontrolujte stav.

Závažná obstrukce - při vědomí

- 5x úder mezi lopatky, pokud není efektivní
- 5x Heimlichův manévr (ne u těhotných)
- při neúspěchu opakujte údery mezi lopatky popř. Heimlichův manévr.

Závažná obstrukce - bezvědomí, popř. postižený upadá do bezvědomí

- Opatrně postiženého položte na zem.
- ZZS 155.
- Resuscitace dle Guidelines 2010.

Poškození chladem

- Lokální - omrzliny
- Celkové - podchlazení

Lokální omrzliny

Definice: místní poškození kůže, podkoží i hlubších vrstev (kosti, šlachy, klouby, cévy a nervy) intenzivním působením chladu.

- Nejčastěji jsou postižené periferní části těla - prsty na rukou a nohou, obličej.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- Další možnosti vzniku lokálních omrzlin:

- tekutý dusík,
- led přímo na kůži,
- syntetický led.

Příznaky: zpočátku každá omrzlina vypadá stejně - tkáň je chladná, bledá až bledofialová, necitlivá. Po ohřátí se omrzlina vyvíjí v průběhu hodin až dnů.

PRVNÍ POMOC - v terénu:

Vyloučit podchlazení - léčba podchlazení má přednost před léčbou omrzlin!

- nahradit mokrý oděv;
- teplý nápoj;
- zahřívát tělesným teplem (podpaží, třísla) - netřít!

Návrat citlivosti do 10 min?

ANO - pokračovat v túře

NE - jdi do nejbližšího úkrytu

PRVNÍ POMOC:

- sundat prsteny!
- postižené části obnažit, pokud to lze;
- ohřívát - lázeň 38° C + Betadine nebo Jodisol;
- doba ohřívání: do zčervenání a návratu citlivosti;
- dostatek tekutin;
- v případě vzniku puchýřů nebo černohnědého zbarvení konzultovat praktického lékaře nebo chirurga, puchýře nepropichovat;
- dle rozsahu volat ZZS 155;
- sledování základních životních funkcí

Celkové podchlazení

Definice: Celkové podchlazení organismu, snížená tělesná teplota ovlivňuje vědomí, dýchání i činnost srdce, těžké podchlazení = život ohrožující stav.

Příčiny: chladné prostředí, nedostatečné oblečení, nedostatečná termoregulace.

- V zimním období - bezdomovci (nejvíce ohrožená skupina lidí), horolezci, alkohol
Tonoucí - v létě i zimě

Délka KPR se prodlužuje!

První pomoc:

- ve všech stádiích zábrana dalšího prochlazení - přesun do teplého prostředí, mokrý oděv vysvléct, zabalení do teplých přikrývek nebo tělesné teplo zachránce;
- při vědomí horké sladké nápoje, **ZÁKAZ ALKOHOLU!**
- od středního stadia podchlazení poloha vleže, zabránit aktivním i pasivním pohybům s postiženým, volat 155;

-při zjištěném bezvědomí a bezdeši zahájení resuscitace a provádění do příjezdu ZZS.

Popálení

- Výsledek působení extrémních teplot, horké páry, záření, elektrického proudu (včetně zásahu bleskem).
- **Lokální - popáleniny, opařeniny, úžeh.**
- **Celkové - úpal.**

Hodnocení lokálních poranění

-důležitý je stupeň a plocha poškození

Stupně:

- I. stupeň - poškození epidermis (zarudnutí, bolest);
- II.a - povrchnější postižení dermis - puchýře, spontánní zhojení;
- II.b - poškození hlubších vrstev dermis - vznikají jizvy;
- III. - zničení kůže v celé tloušťce (nekróza);
- IV. - zasaženy i hlubší struktury (facie, šlachy, svaly);

První pomoc - zásady:

- volání záchranné služby **155**;
- sledování vitálních funkcí;
- teprve potom péče o popálené plochy;
- chlazení jen do 5 % popáleného těla - lokalizace obličeje, krk, ruce, genitálie;
- teplota vody 4-8 °C - ne kostky ledu na kůži;
- sterilní krytí;

První pomoc:

- uhašení ohně, svlečení oděvu (nepříškvařeného);
- odstranění vodičů tepla (prstýnky, řetízky aj.);
- chlazení proudem studené vody, max. však do **5 % povrchu těla**;
- nikdy nechladit celé tělo - riziko podchlazení a rychlejší rozvoj šoku!
- sterilní krytí;
- puchýře nepropichovat;
- nemazat žádné masti;
- protišoková opatření
- znehýbnění ošetřených částí
- Podle potřeby KPR!
- Lékař u všech závažných stupňů na více než 1 %;**

Úžeh

- vzniká působením paprsků slunečního záření na hlavu a šíji;
- dochází k lokálnímu přehřátí hlavy, přehřátí mozku a jeho obalů;

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

PIONÝR

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Příznaky:

- krutá bolest hlavy, závrať, nauzea, pocit ztuhnutí šíje, mohou být křeče, zvracení, hypotenze. Pozor - příznaky mohou nastoupit až po několika hodinách, typicky večer po celodenním slunění

První pomoc:

- chladné prostředí, pokud je při vědomí podat tekutiny - ideálně minerálky

Úpal

Úpal klasický

- vzniká působením uzavřeného okolního prostředí teplejšího, než je teplota lidského těla (kotelny, kuchyně, pobyt v uzavřeném autě, ...);

Námahový úpal

- při vysoké fyzické námaze v horkém prostředí s vysokou vlhkostí;

Příznaky:

- vysoká teplota (až 40 stupňů), bolest hlavy, nauzea, zvracení, křeče, zarudlá suchá kůže (klasický úpal), vlhká opocená kůže (námahový úpal), ztráta vědomí;

První pomoc:

- chladné prostředí, zevní chlazení (ne celé tělo a hrudník), pokud je při vědomí podat tekutiny - ideálně minerálky, volat ZZS, pokud bezvědomí GL 2010;
- Úpal a úžeh se často vyskytuje společně!

Úraz elektrickým proudem

Nízké napětí - bezpečnost záchránce

- technická první pomoc

Odpojit přívod elektrického proudu!

První pomoc:

-vždy volat ZZS - i osoba při vědomí bez zjevných známek zranění může mít závažné poškození srdečního rytmu!

-při vědomí - ošetřit popáleninu, poloha v polosedě;

-bezvědomí - nedýchá, zahájení KPR;

Prevence - PAMATUJ!

- I bez přímého kontaktu s elektrickým proudem může dojít k život ohrožujícímu zranění!

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

PIONÝR

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Pokousání zvířaty

- Kousnutí způsobuje hluboké rány
- Riziko infekce (např. vzteklna, tetanus)

První pomoc:

- Ránu vymýt, dezinfikovat;
- V případě potřeby volání ZZS 155;

Riziko neočkovaných, neznámých zvířat (nejen pes, ale také např. srna, kůň, veverka)

Kousnutí klíštětem

- Riziko přenosu infekčních chorob, které jsou obsaženy v trávícím ustrojí klíštěte (Lymská borelióza, encefalitida).

První pomoc:

- Klíště co nejdříve odstranit (speciální pinzeta, háček);
- Ránu vydezinfikovat;
- Při teplotách, zarudnutí rány, bolestech kloubů hlavy ihned návštěva lékaře!

Uštknutí hady

- V ČR je jedovatá pouze zmije obecná;
- Ojediněle jedovatí hadi z chovů;

První pomoc:

- postiženou oblast zafixovat;
- volat ZZS, sledovat životní funkce;
- Riziko vzniku alergické reakce až anafylaktického šoku.
- Ránu nevysávat, nenařezávat, nechladit!

Astmatický záchvat

- Bronchiální astma: je chronické zánětlivé onemocnění dýchacích cest, projevujících se zúžením průsvitu bronchů při záchvatu (akutní stádium).
- Vyvolávající faktory: psychický stres, námaha, zevní alergeny, chladný vzduch, infekce.
- Příznaky: záchvatová dušnost, prodloužený výdech se sípání, dráždění ke kašli.
- První pomoc: poloha.

- ZZS 155.

Cukrovka

- Porucha regulace hladiny cukru v krvi (glykémie). Nemocný si aplikuje inzulín nebo bere léky.

- Každý léčený diabetik by měl mít u sebe průkaz!

Hypoglykémie - nedostatek cukru v krvi

- po aplikaci inzulínu se nenají nebo nepřiměřeně sportuje, případně si aplikuje větší množství;

- kóma - bezvědomí během desítek minut!

Hyperglykémie - nadbytek cukru v krvi

- ještě neléčený nebo špatně léčený pacient;

- kóma během desítek hodin a dní;

Příznaky:

- porucha vědomí, hlad, bolest hlavy, slabost, motorický neklid, velký hlad, pocení, nevolnost.

První pomoc:

- Předpokládejte hypoglykémii;

- při vědomí - sladký nápoj nebo cukr, poté se najíst!

- bezvědomí - kontrola životních funkcí;

- ZZS 155;

- NIKDY NEPODÁVAT INZULÍN!

Náhlé příhody bříšní

První pomoc:

- volání ZZS 155 nebo návštěva pohotovosti;

- nedávat napít;

- úlevová poloha;

- nepodceňte jakoukoliv bolest břicha!

- Nikdy nepodáváme léky proti bolesti!

Křečové stavy

- Epilepsie, přehřátí organismu, úrazy hlavy, febrilní křeče, otravy a jiné.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

PIONÝR

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Příznaky:

- porucha vědomí, neschopnost komunikovat;
- **Epileptický záchvat se projevuje ztrátou vědomí, pádem a rytmickými záškuby celého těla. Obvykle bývá provázen pokousáním jazyka, pomočením. Hrozí riziko poranění.**

První pomoc:

- zabránit druhotným poraněním především hlavy, ne násilí!
- nekládat nic do úst;
- **po záchvatu kontrola základních životních funkcí;**
- u febrilních křečí (děti 6 měsíců až 5 let - snižovat horečku - vlažná voda, ne na hrudník);
- **Záchranná služba 155.**

Kolaps - mdloba

- náhle vzniklá krátkodobá ztráta vědomí;
- vzniká nedokrvením mozku z různých příčin - např. psychické nebo fyzické vyčerpání, úlek, rychlá změna polohy těla, přehřátí, dehydratace, ...

První pomoc:

- čerstvý vzduch, uvolnit oděv;
- poloha vleže se zvednutými dolními končetinami, sledování základních životních funkcí;

Volání ZZS:

- při dlouhodobější bezvědomí;
- v případě opakování kolapsu;
- při nelepšení obtíží po poskytnutí první pomoci;
- v případě poranění, které vzniklo pádem (především poranění hlavy).

Alergická reakce

- Většinou po bodnutí hmyzem (včela, vosy).
- Hlavně u alergiků může dojít rozvoji anafylaktického šoku nebo k uzavření dýchacích cest otokem!

Příznaky:

- otok šířící se na celé tělo, vyrážka, slabost až ztráta vědomí, dušnost, nauzea, hypotenze, tachykardie, srdeční zástava.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

PIONÝR

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

První pomoc:

- Chlazení místa vpichu, pokud v dutině ústní - u pacienta při vědomí možno dát cucat led.
- V případě zhoršení stavu, popř. víme, že je alergik volání ZZS 155.

Vzrůstá procento alergiků v populaci!

Anafylaktický šok

- Je život ohrožující stav, při kterém dochází k vystupňování alergické reakce a to i u nealergických osob.

Příčina:

- Např. včelí bodnutí, potravinová nebo léková alergie.

Příznaky:

- Velice rychlý nástup!
- Nejprve dochází k zarudnutí a svědění v místě kontaktu, postupně přechází na celé tělo. Následně dochází k rozvoji dušnosti, selhání krevního oběhu a ztrátě vědomí.

První pomoc:

- Volat záchrannou službu 155, do příjezdu kontrolovat základní životní funkce postiženého.

Kontuze - zhmoždění

- Zpravidla poškození měkkých struktur, zejména svalů.

První pomoc:

- Chlazení;
- **Zásada chlazení: Nikdy nepřikládáte led na holou tkáň. Způsobíte omrzlinu!**
- fixace elastickým obinadlem;
- u rozsáhlých zhmožděnin počítat s větší ztrátou krve.

Distorze - podvrtnutí

- Zpravidla poškození vazů (částečná až úplná ruptura), otok.

První pomoc:

- nerozcházet;
- zvednout končetinu;

- chladit;
- návštěva zdravotnického zařízení.

Luxace - vykloubení

První pomoc:

- zajistit ve vynucené poloze;
- nenapravovat - hrozí zhoršení stavu a vážnější poškození oblasti!
- **Vždy volat ZZS 155.**

Fraktury - zlomeniny

První pomoc:

- znehybnit, nenapravovat;
- chladit s výjimkou zlomenin dlouhých kostí;
- u zlomenin dlouhých kostí hrozí šok - protišoková opatření;
- volat ZZS 155;

Otevřená zlomenina

- dochází k poškození kožního krytu a **krvácení.**

První pomoc:

- znehybnit, nenapravovat, oblast sterilně krýt;
- vyčnívající kost obložit;
- volat ZZS 155;
- do příjezdu s pacientem komunikujeme a uklidňujeme jej.

Poranění páteře

Na riziko poranění páteře musíme myslet:

- při dopravních nehodách,
- pádu z výšky,
- po skoku do vody, nárazu hlavou na mantinel.

Zejména úrazy hlavy jsou spojeny s vysokým rizikem poranění páteře!

Příznaky:

- bolest krku, hlavy nebo zad;
- ztráta hybnosti, mravenčení nebo necitlivost dolních (horních) končetin;
- porucha vědomí, zmoždění, otok hlavy, krku, zad;

- poruchy dýchání, poruchy rovnováhy;
- tekutina, krev v uších;

POZOR!

I bez těchto příznaků může být páteř poškozená!

První pomoc:

1. bezpečnost na místě nehody
2. zjištění stavu vědomí - oslovení, bolestivý podnět!

Pacient při vědomí

- s postiženým nemanipulujeme, ponecháme v původní poloze;
- přivoláme ZZS 155;
- zajistíme tepelný komfort a psychickou podporu;
- sledování základních životních funkcí do předání ZZS;

Pacient v bezvědomí

- uvolnění dýchacích cest;
- **dýchá - kontrola základních životních funkcí do příjezdu ZZS;**
- uvolnění dýchacích cest ale;
- **nedýchá;**
- zahájení KPR;

Důležité:

- Při poranění páteře nemusí vždy dojít k poškození míchy, přestože může nastat dočasná ztráta hybnosti a cití.
- Pokud není zraněný v bezvědomí, nemanipulujeme s ním do příjezdu ZZS.
- Neodbornou manipulací hrozí sekundární poškození míchy a trvalé následky!

Použitá literatura:

- HORNYCH, Jaroslav. Zdravotník zotavovacích akcí. 7., přeprac. vyd. Praha: Český červený kříž, 2013, 184 s. ISBN 978-80-87729-03-8.
- LEJSEK, Jan. První pomoc. 2., přeprac. vyd. Praha: Karolinum, 2013, 271 s. ISBN 978-80-246-2090-9.

Vydala: Jihomoravská krajská organizace Pionýra pro vnitřní potřebu

Údolní 58a, Brno 659 88, www.jmpionyr.cz

Publikace vydána v rámci projektu Pojd'me spolu hrazeného z ESF

Prošlo jazykovou korekturou, neprodejné.

© Brno 2015

1. vydání